Mwongozo wa Kidijitali wa Muwezeshaji

Meta | Ulimwengu Wangu wa Kidijitali

KARIBU

Mpendwa Mwezeshaji,

Karibu kwenye **Ulimwengu Wangu wa Kidijitali**. Hii ni programu ya kidigitali ya Facebook na huduma za mtandaoni kwa watu wazima waojua kusoma na kuandika. Mwongozo huu umepangiliwa kuongoza na kusaidia wawezeshaji ulimwenguni kufanikisha utekelezaji wa programu kwa watu wazima wanaojifunza.

Programu hii ina masomo matano ambayo ni:

Faragha: Somo hili litawasaidia washiriki kujua jinsi ya kutunza siri zao na siri za watu wengine. Pia litawasaidia kukuza utambulisho na sifa yao mtandaoni pamoja na kusimamia taarifa zao binafsi.

Usalama: Somo hili litawasaidia washiriki kujua jinsi ya kusimamia ulinzi wa vifaa vyao vya mawasiliano, programu na nenosiri. Pia litawapa ujuzi wa kutumia program za uangalizi ili kuongeza usalama wa akaunti zao mtandaoni. Mwisho, litawasaidia washiriki kujua jinsi ya kutambua na kuchukua hatua iwapo akaunti zao zitadukuliwa.

Kuepuka ulaghai: Somo hili litawasaidia washiriki kutambua aina za uwongo, kuelewa juu ya hatari ya kusambaza taarifa binafsi zinazo julikana mtandaoni na kujua njia salama ya kuripoti kashfa.

Ujuzi wa vyombo vya habari: Somo hili litawasaidia washiriki kutambua na kufanya maamuzi kuhusu uaminifu wa vyanzo vya kidijitali, kuelewa uhusiano kati ya ujuzi wa vyombo vya habari na utambulisho na sifa yao mtandaoni, na kuelewa jinsi ya kukabiliana na taarifa potofu.

Uraia wa kidigitali na Mahusiano Mazuri: Somo hili litawasaidia washiriki kutambua na kufanya maamuzi kuhusu uaminifu wa vyanzo vya kidijitali, kuelewa uhusiano kati ya ujuzi wa vyombo vya habari na utambulisho na sifa yao mtandaoni, na kuelewa jinsi ya kukabiliana na taarifa potofu.

Ulimwengu Wangu wa Kidijitali umetengenezwa ili kuwasilishwa kama mtaala kamili au kama masomo yanayo jitegemea kufundishwa darasani uso kwa uso, au kufundishwa kwa njia ya mtandao.

Kila somo lina mafunzo matatu muhimu. Mafunzo katika kila somo husaidia washiriki kujifunza ujuzi kwa ajili ya matumizi chanya na salama wanapowasiliana na wengine katika mitandao ya kijamii. Kila somo limeandikwa kikamilifu na hutoa mwongozo kuhusu jinsi ya kubadilisha maudhui na mazoezi husika ili yaendane na muktadha wa eneo husika pamoja na mahitaji ya waweze-shaji na washiriki.

Kila somo pia linajumuisha viungo vya nyenzo za ziada, zoezi moja au zaidi ili kuchagiza majadiliano na kujifunza pamoja na maswali yanachunguza uelewa wa washiriki (k.m., chagua jibu sahihi, ukweli au uongo n.k). Masomo yanaweza kutumika katika mazingira yasiyo kupitia jukwaa shirikishi la kujifunza au mazingira rasmi ya kujifunzia (iwe ana kwa ana au kwa njia ya mtandao).

Mwongozo ufuatao unapaswa kusomwa na kuzingatiwa kwa makini kabla ya kutumia mtaala huu. Mwongozo unatoa mapendekezo ya jinsi ya kuanza, kuelewa masomo na muundo wake pamoja na mambo muhimu ya kuongoza uwezeshaji. Mwongozo huu pia unatoa muhtasari wa kila somo la kujifunza ili kuangazia mawazo makuu kwa mwezeshaji, ukijumuisha maelezo, malengo ya kujifunza, mada za somo na istilahi muhimu.

Ahsante kwa kuwezesha **Ulimwengu Wangu wa Kidijitali** na kusaidia watu wazima kwenye jamii kuwa tayari na kuwa wananchi wawajibikaji wa kisasa

JEDWALI LA YALIYOMO

Karibu	1
Jinsi Ya Kuanza	4
Kuelewa somo na muundo wake	5
Mambo ya kuzingatia	8
Masomo	10
Faragha	11
Usalama Mtandaoni	12
Kuepuka Utapeli	13
Ujuzi wa Vyombo vya Habari	14
Uraia wa Kidijitali na Mahusiano yenye Afya	15
Faharasa ya Masharti Muhimu	16
Maswali yanayoulizwa mara kwa mara	17

JINSI YA KUANZA

Ulimwengu Wangu wa Kidijitali imetengenezwa ili kuwasaidia watu wazima ulimwenguni kote kupitia mafunzo mafupi mafupi katika mambo mbalimbali hususani uelewa wa kidigitali na usalama mtandaoni. Masomo yanajumuisha maudhui maalumu, nyenzo za ziada, mifano ya eneo husika, upitiaji wa bidhaa za Facebook, na zoezi ili kukuza majadiliano na kujifunza. Ili kuanza kutumia programu, tafadhali fuata hatua zifuatazo:

Kagua nyenzo zako za kufundishia

Kabla ya kuwasilisha masomo, chukua muda kuzifahamu nyenzo muhimu za kufundishia. Nyenzo hizo ni pamoja na:

- Mwongozo wa mwezeshaji
- Masomo matano (Faragha, Usalama, Kuepuka Ulaghai, Ujuzi wa Vyombo vya Habari na Uraia wa kidigitali na Mahusiano Mazuri) yanajumuisha sehemu tatu (3) kila moja.

Jinsi ya kufundisha somo

Ulimwengu Wangu wa Kidijitali umetengenezwa ili kuwasilishwa kama mtaala kamili au kama masomo yanayo jitegemea kufundishwa darasani uso kwa uso, au kufundishwa kwa njia ya mtandao.

Masomo yameandikwa kikamilifu na yanatoa mwongozo jinsi ya kurekebisha mazoezi na maudhui ili kuendana vyema na mahitaji ya mazingira husika (M.f. mafunzo ya kidijitali au yale ya uso kwa uso, eneo na sifa za washiriki k.m., umri, lugha, uelewa wa kidijitali n.k.). Kabla ya kufundisha, tafadhali soma mpango mzima wa somo ili kutambua ni mazoezi gani na mifano itafaa zaidi kwa washiriki katika muktadha wako.

Wawezeshaji wanahimizwa kurekebisha masomo kulingana na mahitaji yao na mazingira husika. Pia ni muhimu kutumia mifano muhimu ya tamaduni husika pale inapofaa. Baadhi ya mifano kwenye masomo imeachwa wazi ili kutoa nafasi kwa wawezeshaji kuongeza mifano yao kulingana na muktadha wa mafunzo na mahali walipo. Kila somo lina mafunzo matatu. Panga kwa kila funzo kuchukua takriban dakika 45 kukamilika. Mwendo kwa masomo unaweza kutofautiana kulingana na ujuzi wa awali wa washiriki, uzoefu, umuhimu, na mahitaji ya wanafunzi.

Kuelewa somo na muundo wake

Kila somo linajumuisha yafuatayo:

- Utangulizi wa somo ukionesha malengo ya kujifunza
- Viwango vya jumuiya ya mtandao wa Facebook vinavyofaa.
- Maneno muhimu kuyajua
- Somo linalounganishwa na kila lengo la kujifunza

Marekebisho Unayoweza kufanya. yamepachikwa kote ili waendeshaji waweze kurekebisha mifano na matukio ili yaendane vyema na mitazamo ya wenyeji, imani, desturi za kitamaduni na kadhalika. Maeneo ya mifano maalum yameorodheshwa ndani ya masomo kama "[Toa mifano]". Wakati fulani inaweza kuwa na maana kuchunguza dhana ya kujifunza katika muktadha wa bidhaa mahsusi. Fursa hizi zimeorodheshwa hapa chini kama "[Wakati wa bidhaa]".

Maneno muhimu yanaletwa kwanza kwa maandishi **yaliyokolezwa.** Maneno haya yanaweza kutambulishwa mwanzoni mwa kila somo katika dirisha ibukizi. Kabla ya kutoa ufafanuzi wa kawaida, waulize washiriki kama wanafahamu neno au dhana yoyote. Kufanya makisio kuhusu msamiati kulingana na muktadha kunaweza kuongeza ufahamu na ushirikiano na mada. Maneno muhimu yanaweza pia kuongezwa kwenye sehemu ya "angalia ili kuelewa" kwa kila somo kama shughuli inayolingana kwa hadhira ya kidijitali au mapitio na mwezeshaji wa moja kwa moja.

Kila somo pia linajumuisha viungo vya nyenzo za ziada, zoezi moja au zaidi ili kuwezesha majadiliano na kujifunza, na maswali ambayo hutafuta kuelewa (k.m., chaguo nyingi, taarifa za kweli-uongo). Mazoezi yanaweza kubadilishwa kwa ajili ya mazingira ya kidijitali au ya kujifunzia ana kwa ana na kutoa mapendekezo ya kutekeleza zoezi kwa ufanisi kulingana na mpangilio.

Vifungu vidogo vinavyochunguza uelewa wa washiriki vinajumuishwa mwishoni mwa kila sehemu na vinajumuisha orodha au maswali ya chaguo-msingi au ya uwongo. Jibu sahihi limeandikwa kwa herufi nzito. Masomo yanaweza kufundishwa binafsi au kwa kufuatana na mpangilio unaweza kurekebishwa kulingana na mapendeleo yako na mahitaji ya washiriki wako.

Muhtasari wa Somo

SOMO	MAELEZO YA SOMO	MALENGO YA KUJIFUNZA
Fragha	Kuwasaidia washiriki kulinda faragha zao na za wengine, kukuza utambulisho na sifa zao mtandaoni, na kudhibiti taarifa zinazoweza kuwatambulisha mtandaoni.	1. 1. Washiriki watajifunza jinsi ya kulinda faragha yao binafsi na jinsi ya kulinda faragha na usalama wa wengine. 2. 2. Washiriki watajifunza jinsi ya kudhibiti jinsi taarifa zinazoweza kumtambulisha mtu binafsi zinavyosambazwa kwenye Mtandao. 3. 3. Washiriki wataelewa kuwa wanaweza kukuza na kudhibiti sifa na utambulisho wao mtandaoni kwa kuchukua hatua muhimu za faragha.
Usalama	Kuwasaidia washiriki kudhibiti usalama wa vifaa vyao, programu na manenosiri, kutumia vipengele vya ukaguzi wa usalama ili kuweka akaunti za mtandaoni salama, na kujua jinsi ya kutambua na kuchukua hatua dhidi ya akaunti zilizoathiriwa.	1. Washiriki watajua jinsi ya kudhibiti usalama wa vifaa vyao, programu, na manenosiri. 2. Washiriki wataweza kutumia vipengele vya ukaguzi wa usalama ili kudhibiti akaunti zao za mtandaoni. 3. Washiriki watatambua wakati akaunti zao au za watu wengine zinaweza kuathiriwa na kujua hatua za kuchukua baadaye.
Kuepuka utapeli	Kuwasaidia washiriki kutambua aina za kawaida za utapeli, kuelewa hatari za kutoa taarifa zinazomtambulisha mtu mtandaoni, na kujua jinsi ya kuripoti kwa usalama ulaghai au uhalifu mwingine unaoshukiwa wa mtandaoni.	1. Washiriki watajua jinsi ya kutambua ulaghai na utapeli wa mara kwa mara, ikiwa ni pamoja na ishara za onyo za utapeli mtandaoni. 2. Washiriki wataelewa hatari za kutoa taarifa binafsizinazoweza kutambulika kwenye tovuti ambazo hazijasimbwa, ikiwa ni pamoja na jinsi ya kulinda taarifa za benki katika maombi ya ununuzi na ni tahadhari gani za kuchukua wakati wa kukamilisha muamala ana kwa ana. 3. Washiriki watajua jinsi ya kuripoti ulaghai au uhalifu mwingine unaoshukiwa wa mtandaoni.

Ujuzi wa vyombo vya habari	Kuwasaidia washiriki kutambua na kufanya maamuzi kuhusu uaminifu wa vyanzo vya kidijitali, kuelewa uhusiano kati ya ujuzi wa vyombo vya habari na utambulisho na sifa mtandaoni, na kuelewa jinsi ya kukabiliana na taarifa potofu.	1. Washiriki wataweza kutambua na kutathmini uaminifu wa vyanzo vya dijitali (ikiwa ni pamoja na vyanzo vya kuthibitisha, kutambua upendeleo, habari potofu, vyombo vya habari vilivyodanganywa na kutathmini utafutaji) 2. Washiriki wataweza kueleza jinsi shughuli zao za mtandaoni na maudhui wanayosambaza yanavyoathiri sifa na utambulisho wao mtandaoni. 3. Washiriki watajua jinsi ya kuongeza ufahamu na/au kuripoti habari zinazoshukiwa kuwa potofu.
Ujuzi wa vyombo vya habari Uraia wa digitali na mahusiano yenye afya	Kuwasaidia washiriki kuelewa haki na wajibu wao wanaposhiriki katika jumuiya za mtandaoni, kutambua jinsi ya kuunda hali nzuri ya matumizi mtandaoni, na jinsi ya kuunda na kutoa maudhui ipasavyo.	1. Washiriki wataelewa wajibu wao wanaposhiriki katika majukwaa ya kidijitali. 2. Washiriki wataelewa jinsi ya kutengeneza mazingira chanya wanapotumia mitandao, na jinsi ya kulinda ustawi wao wanapokuwa mtandaoni. 3. Washiriki watatambua michango ya wengine kama watengezaji wa maudhui na kushiriki katika jumuiya za mtandaoni ipasavyo.

Mambo ya kuzingatia

Kama ilivyotajwa hapo awali, kila somo lina marekebisho ya kikanda, kujifunza bidhaa, Mazoezi ya majadiliano na kujifunza, na maswali ya kuangalia ili kuelewa (k.m., chaguo nyingi, taarifa za kweli-uongo).

Marekebisho Unayoweza kufanya - Hizi ni fursa za kubinafsisha maudhui ya somo, matukio, na mifano ili kuendana vyema na mitazamo, tamaduni, desturi na sheria za mahali hapo. Hivi sasa, marekebisho unayoweza kufanya yameangaziwa katika kijani kibichi “[Toa mifano]”. Tumetoa mifano michache lakini tunahimiza wawezeshaji kuzoea mazingira yao ya kujifunza.

Kuzipitia bidhaa za Meta - Hizi ni fursa za kuonesha jinsi ya kuchukua hatua mahsusi ndani ya bidhaa fulani. Wawezeshaji wanaweza kutumia matukio ya bidhaa kama fursa ya onesho la moja kwa moja na/au kuwaongoza washiriki kwa vitendo kushughulikia mambo ndani ya mifumo fulani. Matukio ya bidhaa huoneshwa kama "[Tumia Bidhaa za Meta]" kwa Faceboook na Instagram na kwa waridi kwa WhatsApp. Bidhaa za Faceboook mara nyingi hurejelea viwango vya jumuiya (tazama hapa chini) Viwango vya Jumuiya

Kujua viwango vya jumuiya - Unapaswa kuvijua viwango vinavyohusika vya Jumuiya kwa somo unalopanga kufundisha ili kuhakikisha kuwa una habari zilizosasishwa zaidi. Wahimize washiriki wako kuvijua viwango hivi na vile vile vinasasishwa mara kwa mara. Marejeleo ya viwango vya jumuiya yataangaziwa kwa rangi ya zambarau na yanapaswa kusomwa kwa ukamilifu.

Zoezi la somo - Kila somo lina zoezi moja au zaidi ili kuwezesha majadiliano na kuongeza uelewa wa washiriki na kuhifadhi maudhui. Mazoezi Pamoja na matumizi ya bidhaa za Meta, mijadala inayotegemea mazingira, tafakari, na maonesho ya vitendo. Inapofaa, Zoezi la Somo hujumuisha maagizo ya kurekebisha mazoezi kwa mazingira ya kidijitali na ya upatanishi ya kujifunzia. Kwa mazoezi yoyote, washiriki wasio na usawa wanaweza kuelekezwa kufanya mazoezi katika darasa la kidijitali. Pia kuna chaguzi za synchronous zilizoorodheshwa.

Maneno muhimu Maneno muhimu yanaletwa kwanza kwa maandishi mazito. Hizi zinaweza kutambulishwa mwanzoni mwa kila somo katika dirisha ibukizi. Kabla ya kutoa ufafanuzi wa kawaida, waulize washiriki kama wanafahamu neno au dhana yoyote. Kufanya makisio kuhusu msamiati kulingana na muktadha kunaweza kuongeza ufahamu na ushirikiano na mada.

Pima Uelewa - Kila somo linajumuisha maswali matatu au manne (Chagua jibu sahihi, Chagua Majibu Yote Sahihi, au kauli za ukweli na Sikweli) ambayo huwasaidia washiriki kuangalia uelewa wao wa maudhui ya somo. Maswali ya Pima Uelewa yanaweza kutekelezwa katika mazingira ya kidijitali ya kujifunzia, kwa kutumia karatasi na penseli, au kufanywa na wewe kama mjadala wa kikundi kizima. Vifungu vidogo vinavyochunguza uelewa wa washiriki vinajumuishwa mwishoni mwa kila sehemu na vinajumuisha orodha au maswali ya (Chagua jibu sahihi, Chagua Majibu Yote Sahihi, au kauli za ukweli na Sikweli). Jibu sahihi limeandikwa kwa herufi nzito.

- Katika darasa la kidijitali, washiriki wanaweza kupokea asilimia au alama kulingana na majibu yao.
- Katika sarasa la ana kwa ana, mwezeshaji anaweza kuuliza maswali haya kwa kikundi kizima na kutoa muktadha kulingana na majibu ya kikundi. Maswali pia yanaweza kukamilishwa binafsi kwa karatasi-na-penseli au kwenye kifaa cha binafsi.

Masomo

Mpango huu unajumuisha Masomo matano:

1) Faragha,
2) Usalama,
3) Kuepuka Ulaghai,
4) Ujuzi wa Vyombo vya Habari, na
5) Uraia wa Kidijitali na Mahusiano yenye Afya.

Kurasa zifuatazo zinawasilisha muhtasari wa kila somo ambayo inajumuisha maelezo mafupi, malengo ya kujifunza, na istilahi muhimu.

FARAGHA

Masomo na mazoezi katika sehemu hii zinalenga kuwasaidia washiriki kulinda faragha yao binafsi na faragha ya wengine, kukuza utambulisho na sifa zao mtandaoni, na kudhibiti taarifa zinazoweza kuwatambulisha binafsi mtandaoni.

Malengo ya Kujifunza

- Washiriki watajifunza jinsi ya kulinda faragha yao binafsi na jinsi ya kulinda faragha na usalama wa wengine.
- Washiriki watajifunza jinsi ya kudhibiti jinsi taarifa zinazoweza kumtambulisha mtu binafsi zinavyosambazwa kwenye Mtandao.
- Washiriki wataelewa kuwa wanaweza kukuza na kudhibiti sifa na utambulisho wao mtandaoni kwa kuchukua hatua muhimu za faragha.

Mada za Somo

1. **Kulinda faragha ya mtu binafsi** - Washiriki watalinda faragha yao binafsi na kujiepusha na kutazama au kuchapisha nyenzo za faragha.
2. **Kusimamia taarifa binafsi** - Washiriki watakuwa na ujuzi wa kudhibiti jinsi taarifa binafsi zinavyosambaa kwenye mtandao.
3. **Utambulisho na sifa mtandaoni** - Washiriki wataelewa kuwa sifa na utambulisho wao mtandaoni unakuzwa na kudhibitiwa kwa kuchukua hatua muhimu za faragha.

Maneno muhimu

- Viwango vya Jumuiya
- Alama ya kidijitali
- Haki miliki
- Utambulisho mtandaoni
- Sifa mtandaoni
- Jukwaa
- Faragha
- Sera ya Faragha
- Taarifa zinazoweza kumtambulisha mtu binafsi
- Nyenzo za kibinafsi
- Uwakilishi
- Kejeli

USALAMA MTANDAONI

Masomo na zoezi katika sehemu hii yanalenga kuwasaidia washiriki kudhibiti usalama wa vifaa vyao, programu, na manenosiri. Pia, kutumia vipengele vya ukaguzi wa usalama ili kuweka akaunti za mtandaoni salama, na kujua jinsi ya kutambua na kuchukua hatua dhidi ya akaunti zilizoathiriwa.

Malengo ya Kujifunza

- Washiriki watajua jinsi ya kudhibiti usalama wa vifaa vyao, programu, na manenosiri.
- Washiriki wataweza kutumia vipengele vya ukaguzi wa usalama ili kudhibiti akaunti zao za mtandaoni.
- Washiriki watatambua wakati akaunti zao au za watu wengine zinaweza kuathiriwa na kujua hatua za kuchukua baadaye

Mada za Somo

1. **Kudhibiti usalama binafsi** - Washiriki watajua jinsi ya kudhibiti usalama wa vifaa vyao, programu, na manenosiri.
2. **Kudhibiti akaunti za mtandaoni** - Washiriki wataweza kutumia vipengele vya ukaguzi wa usalama ili kudhibiti akaunti zao za mtandaoni.
3. **Kudhibiti akaunti zilizodukuliwa** - Washiriki watatambua wakati akaunti zao au za watu wengine zinavyoweza kuathiriwa na kujua ni hatua zipi watachukua.

Maneno muhimu

- Vidakuzi
- Kikoa
- Iliyosimbwa
- Mdukuzi
- Udukuzi
- Juice jacking
- Uthibitishaji mara nyingi
- Usalama Mtandaoni
- Kusambaza sana
- Nenosiri
- Kitengeneza Nenosiri
- Kitunza Nenosiri
- Wi-Fi binafsi
- Kivinjari Binafsi
- Kifaa cha Umma
- Wi-Fi ya Umma
- Usalama
- Kifaa cha wengi
- Kivinjari cha tovuti

KUEPUKA UTAPELI

Masomo na mazoezi katika sehemu hii zinalenga kuwasaidia washiriki kutambua aina za mbalimali za utapeli, kuelewa hatari za kutoa habari zinazoweza kutambulika mtandaoni, na kujua jinsi ya kuripoti kwa usalama utapeli au uhalifu mwingine wa mtandaoni.

Malengo ya Kujifunza

- Washiriki watajua jinsi ya kutambua ulaghai na utapeli wa mara kwa mara, ikiwa ni pamoja na ishara za onyo za utapeli mtandaoni.
- Washiriki wataelewa hatari za kutoa taarifa binafsizinazoweza kutambulika kwenye tovuti ambazo hazijasimbwa, ikiwa ni pamoja na jinsi ya kulinda taarifa za benki katika maombi ya ununuzi na ni tahadhari gani za kuchukua wakati wa kukamilisha muamala ana kwa ana.
- Washiriki watajua jinsi ya kuripoti ulaghai au uhalifu mwingine unaoshukiwa wa mtandaoni.

Mada za Somo

1. **Njia za kuepuka kutapeliwa mtandaoni** - Washiriki watajua jinsi ya kutambua ulaghai na ulaghai wa kawaida ikiwa ni pamoja na ishara za onyo za ulaghai kwenye mtandao, ulaghai na ulaghai mwingine wa mtandaoni.
2. **Ununuzi salama mtandaoni** - Washiriki wataelewa hatari za kutoa taarifa binafsi zinazoweza kutambulika kwenye tovuti ambazo hazijasimbwa kwa njia fiche ikijumuisha jinsi ya kulinda taarifa za benki katika maombi ya ununuzi na tahadhari zinazohitajika ili kukamilisha miamala ana kwa ana.
3. **Kuripoti uhalifu wa mtandaoni** - Washiriki watajua jinsi ya kuripoti ulaghai au uhalifu mwingine unaoshukiwa wa mtandaoni.

Maneno muhimu

- Kurubuniwa
- Usimbaji
- Soko la mtandaoni
- Hadaa Mtandaoni
- Utapeli

UJUZI WA VYOMBO VYA HABARI

Masomo na mazoezi katika sehemu hii yanalenga katika kuwasaidia washiriki kutambua na kufanya maamuzi kuhusu uaminifu wa vyanzo vya kidijitali, kuelewa uhusiano kati ya ujuzi wa vyombo vya habari na utambulisho na sifa mtandaoni, na kuelewa jinsi ya kukabiliana na taarifa potofu.

Malengo ya Kujifunza

- Washiriki wataweza kutambua na kutathmini uaminifu wa vyanzo vya dijitali (ikiwa ni pamoja na vyanzo vya kuthibitisha, kutambua upendeleo, habari potofu, vyombo vya habari vilivyodanganywa na kutathmini utafutaji)
- Washiriki wataweza kueleza jinsi shughuli zao za mtandaoni na maudhui wanayosambaza yanavyoathiri sifa na utambulisho wao mtandaoni.
- Washiriki watajua jinsi ya kuongeza ufahamu na/au kuripoti habari zinazoshukiwa kuwa potofu

Mada za Somo

1. **Habari za kidijitali zinazoaminika** - Washiriki wataweza kutambua na kufanya maamuzi kuhusu uaminifu wa vyanzo vya kidijitali (ikiwa ni pamoja na vyanzo vya kuthibitisha, kutambua upendeleo, habari potofu, uwongo wa kina na kutathmini utafutaji).
2. **Ujuzi wa vyombo vya habari, sifa na utambulisho mtandaoni** - Washiriki wataelewa jinsi shughuli zao za mtandaoni na maudhui wanayoshiriki huathiri utambulisho na sifa zao mtandaoni.
3. **Kushughulikia taarifa potofu** - Washiriki watajua jinsi ya kuongeza ufahamu na/au kuripoti habari zinazoshukiwa kuwa potofu.

Maneno muhimu

- Seti ya maagizo
- Feki za bei nafuu
- Kitufe cha uwongo cha kubofya
- Taarifa za kuaminika
- Taarifa potofu
- Habari za uwongo
- Ujuzi wa vyombo vya habari
- Taarifa zisizo sahihi
- Injini ya utafutaji
- SIFT
- Upendeleo wa uthibitishaji
- Alama ya kidijitali
- Sehemu zinazoathiri mtazamo binafsi
- Matangazo
- Kiputo cha kuchuja
- Maudhui yanayofadhiliwa
- Utangazaji unaolengwa
- Vichujio vya kuona

URAIA WA KIDIJITALI NA MAHUSIANO YENYE AFYA

Masomo na mazoezi katika sehemu hii zinalenga katika kuwasaidia washiriki kutambua na kufanya maamuzi kuhusu uaminifu wa vyanzo vya kidijitali, kuelewa uhusiano kati ya ujuzi wa vyombo vya habari na utambulisho na sifa mtandaoni, na kuelewa jinsi ya kukabiliana na taarifa potofu.

Malengo ya Kujifunza

- Washiriki wataelewa wajibu wao wanaposhiriki katika majukwaa ya kidijitali.
- Washiriki wataelewa jinsi ya kutengeneza mazingira chanya wanapotumia mitandao, na jinsi ya kulinda ustawi wao wanapokuwa mtandaoni.
- Washiriki watatambua michango ya wengine kama watengezaji wa maudhui na kushiriki katika jumuiya za mtandaoni ipasavyo.

Mada za Somo

1. **Kushiriki katika majukwaa ya kidijitali** - Washiriki wataelewa haki zao, wajibu wao wanaposhiriki katika nafasi ya kidijitali.
2. **Ustawi wa kidijitali** - Washiriki watatambua jinsi ya kuunda hali nzuri ya utumiaji mtandaoni na kulinda ustawi wao wakiwa mtandaoni.
3. **Utengenezaji wa Maudhui** - Washiriki watakubali michango ya wengine kama waundaji wa maudhui na kutoa ipasavyo.

Maneno muhimu

- Miongozo ya jumuiya
- Upendeleo katika uthibitishaji
- Leseni ya pamoja ya ubunifu
- Matumizi sahihi
- Vichujio
- Haki miliki
- Unyanyasaji mtandaoni
- Alama ya biashara

FAHARASA YA MASHARTI MUHIMU

- Seti ya maagizo
- Maombi
- Ulaghai wa mahusiano
- Feki za bei nafuu
- Bofya
- Miongozo ya jumuiya
- Viwango vya Jumuiya
- Upendeleo wa uthibitishaji
- Vidakuzi
- Leseni za umma
- Taarifa za kuaminika
- Feki kwelikweli
- Alama ya kidijitali
- Taarifa za uwongo
- Jina la kikoa
- Sehemu zinazoathiri mtazamo binafsi.
- Imesimbwa kwa njia fiche
- Usimbaji fiche
- Matangazo
- Matumizi sahihi
- Kiputo cha kuchuja
- Vichujio
- Mdukuzi
- Udukuzi
- Haki miliki
- Haki za uvumbuzi
- Kuharibu vifaa kwa njia ya kifaa chenye virusi.
- Ujuzi wa vyombo vya habari
- Taarifa zisizo sahihi
- Uthibitishaji wa njia mbili
- Unyanyasaji mtandaoni
- Utambulisho mtandaoni
- Soko la mtandaoni
- Sifa mtandaoni
- Usalama mtandaoni kutoa zaidi
- Nenosiri
- Kitengeneza nenosiri
- Kitunza nenosiri
- Taarifa zinazoweza kumtambulisha mtu binafsi
- Mtandao wa binafsi usiotumia waya
- Hadaa
- Jukwaa
- Faragha
- Sera ya Faragha
- Hali ya kuvinjari ya faragha
- Nyenzo za kibinafsi
- Kifaa cha umma
- Mtandao usiotumia waya wa umma
- Uwakilishi
- Ulaghai
- Injini ya utafutaji
- Usalama
- Kifaa kinachoshirikiwa
- Kuchekecha
- Maudhui yanayofadhiliwa
- Utangazaji unaolengwa
- Alama ya biashara
- Kejeli
- Vichujio vya kuona
- Kivinjari cha wavuti

MASWALI YANAYOULIZWA MARA KWA MARA

Madhumuni ya mtaala huu ni nini na masomo yanalenga kwa nani?

Ulimwengu Wangu wa Kidijitali imeundwa ili kukuza ujuzi wa kidijitali na usalama mtandaoni kwa watu wazima wanaotumia Faceboook duniani kote.

Je, masomo ya kujifunza ni yapi na yamepangwaje?

Mpango huo unajumuisha Masomo matano (Faragha, Usalama, Kuepuka Ulaghai, Ujuzi wa Vyombo vya Habari na Uraia wa kidigitali na Mahusiano Mazuri) yanajumuisha sehemu tatu (3) kila moja. Masomo yametengenezwa na wabunifu wa maudhui na mtaala wenye uzoefu na kujengwa juu ya maudhui ya bidhaa zilizopo, rasilimali za washirika na utafiti, na nyenzo za ziada.

Somo linaonekanaje?

Kila somo limeandikwa kikamilifu na hutoa mwongozo kuhusu jinsi ya kurekebisha zoezi na maudhui kwa miktadha ya kikanda na mahitaji ya wawezeshaji na washiriki. Kila somo pia linajumuisha viungo vya nyenzo za ziada, zoezi moja au zaidi ili kuwezesha majadiliano na kujifunza, na maswali ambayo hutafuta kuelewa (k.m., chaguo nyingi, taarifa za kweli-uongo).

Je, wawezeshaji wanaweza kutumia vipi vya masomo?

Masomo yanaweza kutumika kuunda uzoefu wa kujifunza mtandaoni usiolandanishi kupitia jukwaa shirikishi la kujifunza au kama hati ya uzoefu wa kujifunza unaolandanishwa (iwe ana kwa ana au pepe).

Je, hii itachukua muda gani?

Kuna moduli tano zinazojumuisha masomo matatu kila moja, kwa jumla ya masomo 15. Wawezeshaji wanaweza kutarajia somo moja kuchukua takriban dakika 45 kukamilika. Masomo yanaweza kuwa mafupi au marefu kulingana na muktadha na maarifa ya awali ya washiriki. Kukamilisha masomo yote 15 katika moduli 5 kunaweza kuchukua zaidi ya jumla ya saa 12-15.

Je, nifanyeje juu ya marekebisho ya muktadha?

Marekebisho ya kikanda yamepachikwa katika kipindi chote cha masomo ili washirika wa kikanda waweze kurekebisha mifano na matukio ili kuendana vyema na mitazamo, imani, desturi za kitamaduni na sheria za mahali hapo. Maeneo ya mifano maalum yameorodheshwa ndani ya masomo kama "[Toa mifano]